

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

PAZIŅOJUMS

Rīgā

2022. gada 5. septembrī

Nr. 26

Par likumprojektu “Grozījumi Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumā”

Daru zināmu, ka saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 65. pantu esmu sagatavojis un 2022. gada 5. septembrī iesniedzis Saeimā izskatīšanai likumprojektu “Grozījumi Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumā”.

Esmu rosinājis ar grozījumiem Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumā pilnā mērā atzīt Latvijas Pareizticīgās Baznīcas patstāvīgo un neatkarīgo (autokefālo) statusu. Likumprojekts paredz atzīt, ka Latvijas Pareizticīgā Baznīca ar visām tās diecēzēm, draudzēm un iestādēm ir pilnīgi patstāvīga un neatkarīga no jebkādas ārpus Latvijas esošas baznīcas varas (autokefāla baznīca).

I

Latvijas valstij jau kopš tās proklamēšanas ir bijis svarīgi, ka neatkarīgā Latvijā pastāv pilnīgi patstāvīga un neatkarīga Latvijas Pareizticīgā baznīca, kas darbojas saskaņā ar Latvijas likumiem.

Arhibīskapa Jāņa Pommera vadībā tas tika panākts neilgi pēc Latvijas Republikas proklamēšanas.

II

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas Latvijas Pareizticīgā Baznīca ir mērķtiecīgi atjaunojusi šo vēsturisko baznīcas statusu, ko kanoniskajās tiesībās dēvē par autokefālu baznīcu.

Autokefālas baznīcas statuss nozīmē, ka Latvijas Pareizticīgā Baznīca ir pilnīgi patstāvīga un neatkarīga no jebkādas citas, ārpus Latvijas esošas baznīcas varas un ietekmes.

Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumā nepieciešami atsevišķi grozījumi, lai likums pilnā mērā korekti atspoguļotu šo Latvijas Pareizticīgās Baznīcas patstāvīgo un neatkarīgo (autokefālo) statusu.

III

Pastāv zināms risks, ka Krievijas Pareizticīgās baznīcas vadība vienpusēji varētu likvidēt Latvijas Pareizticīgās Baznīcas pilnīgu patstāvību un neatkarību un *de facto* mainīt tās kanonisko statusu. Tas skartu Latvijas Pareizticīgās Baznīcas laicīgo statusu Latvijas Republikā, kura noteikšana ekskluzīvi ir Latvijas likumu un pašas Baznīcas statūtu jautājums.

Respektējot Latvijas pareizticīgo ticības brīvību, pareizticīgās baznīcas kanoniskās tiesības un ievērojot nacionālās drošības intereses, Latvijas valstij ir jāspēj nodrošināt un aizsargāt tādu Latvijas Pareizticīgās Baznīcas statusu, kāds ir noteikts Latvijas likumos atbilstoši Latvijas valsts un baznīcas dialogam.

IV

Ierosinātais likumprojekts nozīmē, ka Latvijas Pareizticīgajai Baznīcai no valsts puses tiek *expressis verbis* atzīts tās patstāvīgas un neatkarīgas (autokefālas) baznīcas statuss.

Līdz ar to likums korekti atspoguļos un nostiprinās situāciju, ka Latvijas Pareizticīgo baznīca ir neatkarīga no jebkādas citas, ārpus Latvijas esošas baznīcas varas un ietekmes. Tas neskar un neiejaucas Baznīcas ticības mācības un kanonisko tiesību jautājumos.

Tas atbilst mūsu tiesiskajai tradīcijai valsts un baznīcas savstarpējās attiecībās (*sk. Ministru kabineta 1926. gada 8. oktobra Noteikumus par pareizticīgās baznīcas stāvokli*) un Latvijas nacionālajām interesēm.

Valsts prezidents

Egils Levits